

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม

GUIDELINES FOR SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT: A CASE OF THUNG BUA DAENG FLOATING MARKET AT NAKHON PATHOM PROVINCE

ธันย์นิชา เกียรติทับทิว เลิศนรเศรษฐ์^{1*}

Thunnicha Kiatthabthiu Lertnorraset^{1*}

(Received: July 30, 2020; Revised: October 25, 2020; Accepted: November 15, 2020)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของตลาดน้ำทุ่งบัวแดงในการพัฒนาการท่องเที่ยว และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ใช้วิธีการศึกษาแบบผสมวิธีซึ่งประกอบด้วยสามระยะ ระยะแรกใช้วิธีเชิงปริมาณโดยทำการสำรวจและแจกแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ให้กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำทุ่งบัวแดง สุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่สองและสามใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มเพื่อสำรวจการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจากตัวแทนภาครัฐ ชุมชน นักวิชาการ และนักท่องเที่ยว ผลการศึกษา ระยะแรกพบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่อยู่ในระดับมากมี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยว และด้านการจัดการการท่องเที่ยว ส่วนด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคนในชุมชนมีการศึกษาน้อยและขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนผลการศึกษาในระยะที่สองและสามพบว่า ประเด็นที่สำคัญสำหรับการวางแผนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนคือ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและคนในพื้นที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน ควรสร้างภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐ เจ้าของสถานที่ท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และคนในพื้นที่ รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการจำนวนนักท่องเที่ยวที่รองรับได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตลาดน้ำทุ่งบัวแดง

¹ อาจารย์หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการโรงแรมและท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

* Corresponding author, E-mail: kruthunnicha@gmail.com

Abstract

This study aims to investigate the opinions of tourists and stakeholders of Thung Bua Daeng Floating Market in tourism development and to propose sustainable tourism development of Thung Bua Daeng Floating Market. This study employed a mixed method approach that involves three phases. The first phase uses a quantitative methodology that uses a survey design. 400 sets of questionnaires were distributed to Thai tourists traveling to Thung Bua Daeng Floating Market. The data were analyzed using percentage mean and standard deviation. The second and third phases use in-depth Interview and focus group to explore sustainable tourism development, including government, community, academic, and tourists. The results of the first phase show that sustainable tourism development in 3 areas was at a high level, namely, tourism activities, tourist attractions and tourism management. Meanwhile, community involvement was at a moderate level due to poor education and lack of knowledge of the preservation of natural resources and the environment. The second and third phases of the study revealed important issues for planning sustainable tourism. Tourism policymakers and stakeholders of the Thung Bua Daeng Floating Market should provide training and education for entrepreneurs and local people about natural resources and the environment in order to maintain tourism sites to be sustainable. Tourism network partnerships should be established among governments, tourism site owners, entrepreneurs, and local people. In addition, technology should be applied to help manage the number of tourists appropriately accommodated to achieve sustainable tourism development.

Keywords: Guideline for Development, Sustainable Tourism, Thung Bua Daeng Floating Market

1. บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมบริการ มีความสำคัญต่อการสร้างงาน สร้างรายได้ และอาชีพเสริมแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการท่องเที่ยวสามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศ ผ่านการประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยว ประเทศต่างๆ ทั่วโลก จึงให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการเจริญเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต สำหรับประเทศไทยมีทรัพยากรที่หลากหลาย จึงมีความได้เปรียบด้านการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศเดินทางเข้ามาในประเทศไทย โดยเฉพาะการส่งเสริมให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นทำให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดความเสื่อมโทรมและยากต่อการฟื้นฟู ส่งผลให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของโลก โดยเน้นการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมากกว่าปริมาณของนักท่องเที่ยว มีการสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยว และไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว และการสร้างภาคีเครือข่ายทางการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) ซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการเน้นความยั่งยืนของพื้นที่ โดยไม่ก่อให้เกิด

ผลกระทบต่อชุมชนและท้องถิ่น มุ่งเน้นการปรับปรุงสภาพการจัดการการท่องเที่ยวยุคใหม่ของกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป (รัศมี อ่อนปรีดา, 2558)

ตามนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (United Nations) ภายใต้กรอบแนวคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติ (Dimensions) ให้เกิดความเชื่อมโยงและคนในท้องถิ่นอยู่ดี กินดี และมีความสุข ภายใต้การดำเนินงานด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) มีการส่งเสริมและสนับสนุนในการนำเอกลักษณ์ของพื้นที่ ให้เกิดการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ โดยเน้นการผลิตสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับภูมิทัศน์ของพื้นที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการการท่องเที่ยว (Tourism Management) ที่มีการพัฒนาระบบและกลไกทางเศรษฐกิจให้เกิดการแข่งขันอย่างสมดุลและยั่งยืน ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ กระจายผลประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และเสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) มีการสร้างโอกาสและความเสมอภาคของกลุ่มบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกมิติ พัฒนา การมีส่วนร่วมและให้ความรู้แก่คนทุกระดับ และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Activities) มีการออกแบบกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์และบริบทของพื้นที่ สร้างความสุขให้แก่คนในชุมชน และสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน (ลดาวัลย์ คำภา, 2560 และไชยฤทธิ์ อนุชิตวรวงศ์, 2561)

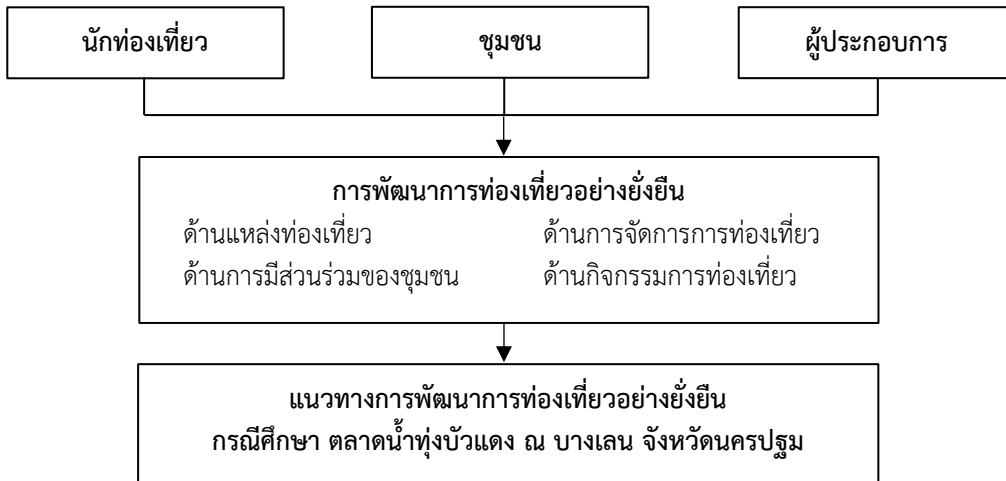
จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดกับกรุงเทพมหานคร สามารถเดินทางได้สะดวกรวดเร็ว มีแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น อุดมสมบูรณ์ และเป็นเอกลักษณ์ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในจังหวัดนครปฐมได้จำนวนมาก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทย เพราะมีทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม สามารถดึงดูดความสนใจและสามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้ (ชัยฤทธิ์ ทางรอด, 2561) สำหรับอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพรองรับนักท่องเที่ยวจากกรุงเทพมหานคร เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้ โดยเฉพาะตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามจากทุ่งดอกบัวแดง จึงมีปริมาณของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และประสิทธิภาพในการจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน จากเหตุผลดังกล่าวจึงต้องศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม โดยการศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการจัดการการท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) เพื่อลดผลกระทบเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยว โดยพัฒนาความยั่งยืนในการจัดการพื้นที่ทางการท่องเที่ยว ให้เกิดความมั่นคงโดยสังคมมีความปรองดองและสามัคคี ท้องถิ่นเกิดการพัฒนา ชุมชนมีความเข้มแข็ง และครอบครัวมีความอบอุ่น มั่งคั่งด้วยการที่ชุมชนท้องถิ่นสามารถสร้างรายได้จากภายในและภายนอกท้องถิ่น โดยการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคตได้ และยั่งยืนในการผลิตและบริการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความอุดมสมบูรณ์ คนในท้องถิ่นมีความรับผิดชอบต่อสังคม เกิดการพัฒนาในทุกๆด้านอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน (ราชกิจจานุเบกษา, 2561)

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1.1 ประชากร หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม โดยไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครปฐม ทั้งนี้ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการเปิดตารางของ Yamané (1972) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 15 คน และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 12 คน ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ประกอบการ ชุมชน และนักท่องเที่ยว

2. การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) การวิจัยแบบขั้นตอนเชิงอธิบาย (Explanatory sequential design) (Creswell, 2015) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการท่องเที่ยว และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาแบบสอบถามครั้งนี้ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ .85 และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยศึกษา จำนวน 30 คน ใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยเกณฑ์ยอมรับที่มีค่ามากกว่า .70 เพื่อแสดงว่า

แบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นเพียงพอ ซึ่งค่าที่ได้หลังจากการทดสอบค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .896 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560) สามารถนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

2.2 ระยะเวลาที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้ประกอบการ จำนวน 5 คน ชุมชนท้องถิ่น จำนวน 5 คน และนักท่องเที่ยว จำนวน 5 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) หลังจากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคทางเนื้อหา (Content Analysis)

2.3 ระยะเวลาที่ 3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 12 คน มีผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ประกอบการ จำนวน 4 คน ชุมชนท้องถิ่น จำนวน 4 คน และนักท่องเที่ยว จำนวน 4 คน หลังจากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคทางเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลภาคสนาม สามารถแบ่งได้ 3 ระยะ ดังนี้

3.1 ระยะเวลาที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ มีการเก็บและรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการแจกแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 ระยะเวลาที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้ประกอบการ จำนวน 5 คน ชุมชนท้องถิ่น จำนวน 5 คน และนักท่องเที่ยว จำนวน 5 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

3.3 ระยะเวลาที่ 3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 12 คน มีผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ประกอบการ จำนวน 4 คน ชุมชนท้องถิ่น จำนวน 4 คน และนักท่องเที่ยว จำนวน 4 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

4. ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีหลายขั้นตอน (Multiple Phase Mixed Methods) ของวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม สามารถแบ่งผลการวิจัยได้ 3 ระยะ ดังนี้

ผลการวิจัยระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ มีการเก็บและรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการแจกแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) สามารถสรุปผลการวิจัยได้โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ข้อมูลปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.50 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 59.00 มีอายุระหว่าง 31-45 ปี ร้อยละ 28.00 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 41.50 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 29.25 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 44.50 และมีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ร้อยละ 32.50 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	หญิง	226	56.50
2. สถานภาพ	โสด	236	59.00
3. อายุ	31-45 ปี	112	28.00
4. ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	166	41.50
5. อาชีพ	พนักงานบริษัทเอกชน	117	29.25
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	10,001-20,000 บาท	178	44.50
7. ภูมิลำเนา	กรุงเทพและปริมณฑล	130	32.50

4.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม

พฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 31.00 มีการเดินทางท่องเที่ยวมากับคู่รัก ร้อยละ 33.00 มีค่าใช้จ่ายภายในแหล่งท่องเที่ยว 2,001-3,000 บาท ร้อยละ 42.25 มีช่องทางในการรับข่าวสารข้อมูลผ่านทางเฟซบุ๊ก ร้อยละ 43.50 มีการใช้ยานพาหนะที่ใช้เดินทางเป็นรถยนต์ส่วนบุคคล/รถตู้ส่วนบุคคล ร้อยละ 50.25 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยว

พฤติกรรมการท่องเที่ยว		จำนวน	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว	พักผ่อนหย่อนใจ	124	31.00
2. ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว	เดินทางมากับคู่รัก	132	33.00
3. ค่าใช้จ่ายภายในแหล่งท่องเที่ยว	2,001-3,000 บาท	169	42.25
4. ช่องทางในการรับข่าวสาร	เฟซบุ๊ก	174	43.50
5. ยานพาหนะที่ใช้เดินทาง	รถยนต์ส่วนบุคคล/ รถตู้ส่วนบุคคล	201	50.25

4.3 การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านแหล่งท่องเที่ยว

ด้านแหล่งท่องเที่ยว	(\bar{X})	S.D.	แปลผล
1. แหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพที่สวยงามและธรรมชาติที่สมบูรณ์	4.64	0.89	มากที่สุด
2. แหล่งท่องเที่ยวมีจุดถ่ายภาพที่สวยงามและน่าประทับใจ	4.52	0.73	มากที่สุด
3. แหล่งท่องเที่ยวมีการจัดโซนนิ่งได้เหมาะสมกับภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ	4.31	0.93	มากที่สุด
4. แหล่งท่องเที่ยวมีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	2.92	0.56	ปานกลาง
รวม	4.10	0.78	มาก

จากตารางที่ 3 ด้านแหล่งท่องเที่ยวของตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม โดยรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.10) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพที่สวยงามและธรรมชาติที่สมบูรณ์ (\bar{X} =4.64) มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ แหล่งท่องเที่ยวมีจุดถ่ายภาพที่สวยงามและน่าประทับใจ (\bar{X} =4.52) มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ แหล่งท่องเที่ยวมีการจัดโซนนิ่งได้เหมาะสมกับภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ (\bar{X} =4.31) มีความสำคัญอยู่ในระดับ

มากที่สุด และอันดับสุดท้าย คือ แหล่งท่องเที่ยวมีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.92$) มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการจัดการการท่องเที่ยว

ด้านการจัดการการท่องเที่ยว	(\bar{X})	S.D.	แปลผล
1. แหล่งท่องเที่ยวสามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้สะดวกและปลอดภัย	4.58	0.84	มากที่สุด
2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกและมีหลายเส้นทาง	4.50	0.82	มากที่สุด
3. แหล่งท่องเที่ยวมีร้านอาหารที่สะอาดและปลอดภัย	4.44	0.77	มากที่สุด
4. แหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางตลอดเส้นทางและสามารถสังเกตได้ง่าย	4.32	0.73	มากที่สุด
5. แหล่งท่องเที่ยวมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกได้เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว	3.83	0.67	มาก
6. แหล่งท่องเที่ยวมีบริการรถสาธารณะสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.32	0.52	ปานกลาง
7. แหล่งท่องเที่ยวมีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	2.89	0.48	ปานกลาง
รวม	3.98	0.69	มาก

จากตารางที่ 4 ด้านการจัดการการท่องเที่ยวของตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม โดยรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวสามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้สะดวกและปลอดภัย ($\bar{X}=4.58$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกและมีหลายเส้นทาง ($\bar{X}=4.50$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ แหล่งท่องเที่ยวมีร้านอาหารที่สะอาดและปลอดภัย ($\bar{X}=4.44$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ แหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางตลอดเส้นทางและสามารถสังเกตได้ง่าย ($\bar{X}=4.32$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ แหล่งท่องเที่ยวมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกได้เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.83$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ แหล่งท่องเที่ยวมีบริการรถสาธารณะสอดคล้องกับความต้องการนักท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.32$) มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง และอันดับสุดท้าย คือ แหล่งท่องเที่ยวมีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.89$) มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	(\bar{X})	S.D.	แปลผล
1. คนในชุมชนมีอัธยาศัยดีและมีจิตบริการแก่นักท่องเที่ยว	4.14	0.83	มาก
2. คนในชุมชนมีการถ่ายทอดเรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยวได้ดี	4.02	0.75	มาก
3. คนในชุมชนมีความสามัคคีในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	2.42	0.54	น้อย
4. คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรภายในแหล่งท่องเที่ยว	2.21	0.46	น้อย
รวม	3.20	0.65	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 ด้านการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม โดยรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คนในชุมชนมีอัธยาศัยดีและมีจิตบริการแก่นักท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.14$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ

คนในชุมชนมีการถ่ายทอดเรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยวได้ดี ($\bar{X}=4.02$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คนในชุมชนมีความรู้ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ($\bar{X}=2.42$) มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อย และอันดับสุดท้าย คือ คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรภายในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.21$) มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	(\bar{X})	S.D.	แปลผล
1. กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้	4.63	0.88	มากที่สุด
2. กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่	4.58	0.81	มากที่สุด
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว	4.51	0.74	มากที่สุด
4. กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเจ้าบ้านและนักท่องเที่ยว	3.96	0.69	มาก
5. กิจกรรมสามารถสะท้อนอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวได้ดี	3.74	0.67	มาก
รวม	4.28	0.76	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม โดยรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.63$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่ ($\bar{X}=4.58$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.51$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเจ้าบ้านและนักท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.96$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้าย คือ กิจกรรมสามารถสะท้อนอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวได้ดี ($\bar{X}=3.74$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.28	0.76	มากที่สุด
2. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	4.10	0.78	มาก
3. ด้านการจัดการการท่องเที่ยว	3.98	0.69	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	3.20	0.65	ปานกลาง
รวม	3.89	0.72	มาก

จากตารางที่ 7 การศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม โดยรวม พบว่า มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.28$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.10$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการจัดการการท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.98$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ($\bar{X}=3.20$) มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้ประกอบการ จำนวน 5 คน ภาคชุมชน จำนวน 5 คน และนักท่องเที่ยว จำนวน 5 คน ใช้วิธีการวิเคราะห์เทคนิคทางเนื้อหา (Content Analysis) สามารถสรุปผลการวิจัยได้โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้ประกอบการ ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า

1.1 ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม มีความโดดเด่นในด้านทรัพยากรธรรมชาติของทุ่งดอกบัวแดง พื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวมีการจัดแบ่งอย่างชัดเจนและเป็นระเบียบ มีความสะอาดเรียบร้อย สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสัมผัสธรรมชาติทุ่งดอกบัวแดง พร้อมเก็บภาพความประทับใจในการท่องเที่ยวได้

1.2 ด้านการจัดการการท่องเที่ยว การจัดการการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก สามารถรองรับนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้ มีป้ายบอกทางภายในแหล่งท่องเที่ยวและเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีร้านอาหาร ห้องน้ำสะอาด สถานจอดรถ และพื้นที่พักผ่อนรองรับนักท่องเที่ยวได้เพียงพอ แต่ควรมีการจัดการและประชาสัมพันธ์จุดบริการรถตู้สาธารณะ และศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการทำแผนที่ท่องเที่ยวภายในตลาดน้ำทุ่งบัวแดงและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเส้นทางก่อนตัดสินใจเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ควรเพิ่มเครื่องให้บริการทางการเงินอัตโนมัติ (Automatic Teller Machine) และการจ่ายเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การสแกนผ่าน QR Code เป็นต้น

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ประกอบการได้ให้คนในชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการนำสินค้าทางการเกษตรจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว และจ้างงานคนในท้องถิ่นทำงานในตำแหน่งต่างๆ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้เสริมจากการท่องเที่ยว รวมทั้งช่วยดูแลและอธิบายนักท่องเที่ยว ในเรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง

1.4 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการออกแบบกิจกรรมเน้นการสัมผัสธรรมชาติของทุ่งดอกบัวแดง ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้จำนวนมาก โดยนักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสบรรยากาศของทุ่งดอกบัวแดงได้อย่างใกล้ชิด เช่น กิจกรรมนั่งเรือพายสัมผัสบรรยากาศทุ่งดอกบัวแดง พร้อมบริการถ่ายภาพด้วยโดรน และนั่งพักผ่อนริมสระสามารถชมทุ่งดอกบัวแดงได้แบบ 360 องศา เป็นต้น

2. ภาคชุมชน ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า

2.1 ด้านแหล่งท่องเที่ยว ทุ่งดอกบัวแดงจำนวน 2 สายพันธุ์ ได้แก่ บัวแดงพันธุ์ดั้งเดิม และบัวแดงพันธุ์มาเมียว ซึ่งเปรียบเสมือนสัญลักษณ์หรือจุดแลนด์มาร์คของแหล่งท่องเที่ยว การก่อสร้างและการตกแต่งพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม สะอาด และเป็นระเบียบ มีบริการถึงชยะตามจุดต่างๆ และมีการแบ่งพื้นที่แต่ละจุดไว้อย่างเหมาะสม สำหรับวันหยุดยาวจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาจำนวนมาก อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรการท่องเที่ยว ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จึงควรกำหนดจำนวนสูงสุดของนักท่องเที่ยว เพื่อลดจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะสร้างผลกระทบและความเสื่อมโทรมแก่แหล่งท่องเที่ยว

2.2 ด้านการจัดการการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวดำเนินการตามข้อกำหนด นโยบาย และกฎหมาย ตามที่หน่วยงานภาครัฐกำหนดไว้ มีการพัฒนาพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ และเปิดโอกาสให้ชุมชนนำสินค้าทางการเกษตร และสินค้าแปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตรมาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว เช่น ส้มโอ ปลาสด ขนมหอยพื้นบ้าน และต้นไม้ รวมถึงร้านจำหน่ายสินค้าย้อนยุคให้นักท่องเที่ยว สามารถเลือกซื้อเป็นสินค้าที่ระลึกแห่งความทรงจำได้ ในขณะเดียวกันยังมีการจัดบริการรถสาธารณะ สามารถเดินทางเข้ามาได้อย่างสะดวก มีบริการป้ายบอกทางตามจุดต่างๆ อย่างชัดเจน แต่ถนนทางเข้าและทางออกค่อนข้างเล็กและแคบ จึงทำให้ไม่สะดวก

ต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยว เพราะถนนเป็นพื้นที่สาธารณะที่มีภาคีรัฐบาล จึงไม่สามารถปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง และพัฒนาถนนให้กว้างขึ้นได้ อีกทั้งควรมีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว และเป็นฐานข้อมูลสำหรับผู้ประกอบการและคนในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน การวางแผน การดำเนินงาน และการตัดสินใจ มักจะมาจากเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง หรือคนในท้องถิ่นบางส่วนมีส่วนร่วมในการประชุมและรับทราบในการจัดการการท่องเที่ยวบางโอกาส ได้แก่ กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ดังนั้นผู้ประกอบการของแหล่งท่องเที่ยวควรมีการเชื่อมโยงผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมให้แก่คนในท้องถิ่น และบริเวณใกล้เคียงให้ได้รับผลประโยชน์เพิ่มขึ้น เช่น เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวอบรมและให้ความรู้แก่คนในชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีการพัฒนาบ้านของคนในท้องถิ่นและบริเวณใกล้เคียงให้เป็นโฮมสเตย์ (Home Stay) ที่มีมาตรฐาน สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักค้างคืน สามารถสัมผัสธรรมชาติและวิถีชีวิตของชุมชนไปพร้อมกันได้

2.4 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาหรือจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่การออกแบบ การใช้ประโยชน์ การติดตามผล และการปรับปรุง ที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยวสู่สายตานักท่องเที่ยวได้ดี โดยการนำเสนอเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่สอดคล้องกับภูมิทัศน์ของพื้นที่ อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาและวิถีถิ่น และการสร้างสุนทรียภาพ จึงควรเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ เมี่ยงกลีบบัว การวาดภาพและลงสีทุ่งดอกบัวแดง การทำอาหารไทยขนมไทยวิถีถิ่น และการปั่นจักรยานชมวิถีชุมชน เป็นต้น ซึ่งชุมชนจะมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ที่สามารถส่งผ่านประสบการณ์จากคนในชุมชนสู่นักท่องเที่ยวได้

3. นักท่องเที่ยว ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า

3.1 ด้านแหล่งท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม ภาพลักษณ์โดดเด่น ชวนหลงใหล มาสัมผัสบรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว มีพร้อมและโดรนสำหรับการถ่ายภาพของนักท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวมักเดินทางในช่วงวันหยุด หากเป็นช่วงเทศกาลปีใหม่ สงกรานต์ วาเลนไทน์ และอื่นๆ จะมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดความแออัด ไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ และขาดพื้นที่ในการถ่ายภาพแห่งความทรงจำ

3.2 ด้านการจัดการการท่องเที่ยว สามารถเดินทางเข้าถึงได้สะดวกหลายเส้นทาง เช่น เดินทางมาจากอำเภอเมืองนครปฐมหรืออำเภอบางเลนก็ได้ มีป้ายบอกทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวตลอดเส้นทาง มีจีพีเอสนำทางแต่เป็นเส้นทางที่อ้อมและนำพาไปทางที่คับแคบ ทำให้เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยในขณะที่ขับรถ จึงควรปรับปรุงการกำหนดเส้นทางบนจีพีเอสให้ถูกต้อง เพื่อสร้างความปลอดภัยในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และควรจัดทำแผนที่ออนไลน์ (Online Map) ให้นักท่องเที่ยวสามารถค้นหารายละเอียดของสถานที่ท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง และอ่านรายละเอียดในแต่ละจุดภายในแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน คนในชุมชนที่เข้ามาจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร อาหาร และเครื่องดื่ม ขนม ต้นไม้ และสินค้าที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว มีความยิ้มแย้มแจ่มใสพร้อมให้บริการและแนะนำสินค้าอย่างจริงใจ และมีความพร้อมในการให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวด้วยความเต็มใจ จึงเกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสามารถทำให้เกิด

การเงินหมุนเวียนในท้องถิ่น คนในชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยวและอาชีพประจำ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของครอบครัวที่อาศัยอยู่ในชุมชนและบริเวณใกล้เคียง

3.4 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมการท่องเที่ยวใกล้ขีดธรรมชาติ มีความสนุกสนานและเพลิดเพลิน และสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครอบครัวและคู่รักได้ดี กิจกรรมมีความเหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย แต่ในขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวต้องการกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ต้องการเกิดการเรียนรู้กิจกรรมเชิงรุก ที่เรียกว่า Active Learning และนักท่องเที่ยวต้องการสร้างสรรค์กิจกรรมตามแนวคิดของตนเอง โดยบูรณาการกับภูมิสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

ระยะที่ 3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 12 คน ได้แก่ ผู้ประกอบการ จำนวน 4 คน ภาคชุมชน จำนวน 4 คน และนักท่องเที่ยว จำนวน 4 คน สามารถสรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ภาครัฐ ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ควรมีการจัดประชุม สำรวจ และเก็บสถิติด้านการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว เพื่อประเมินผลกระทบทรัพยากรการท่องเที่ยวร่วมกัน เพื่อนำไปกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว โดยเฉพาะช่วงวันหยุดเทศกาล เพื่อลดผลกระทบต่อพื้นที่และสิ่งแวดล้อม และเพิ่มความสมบูรณ์ของธรรมชาติและระบบนิเวศวิทยา นอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยวควรศึกษาลักษณะทางกายภาพและพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อประเมินความสามารถสูงสุดในการรองรับนักท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับความสามารถในการรองรับทางกายภาพ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น (ศิริพันธ์ พงษ์นิรันดร์ โอชญัญญา บัวธรรม และชัชญา ยอดสุวรรณ, 2559)

2. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้านการจัดการการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นควรมีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต และแอปพลิเคชัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้ข่าวสารข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว และจัดทำฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่น โดยการจัดทำแผนที่ท่องเที่ยวออนไลน์ (Google Maps) ในการนำทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย และควรสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ผู้ประกอบการ และชุมชนในการพัฒนาแอปพลิเคชันการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและการให้บริการรถสาธารณะ ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวมีการใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่และแอปพลิเคชันมากขึ้น แหล่งท่องเที่ยวจึงควรบูรณาการภารกิจและสร้างภาคีเครือข่ายในการท่องเที่ยว ด้วยการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศร่วมกัน เกี่ยวกับเส้นทางท่องเที่ยว การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง โดยการจัดทำเป็นแผนที่ท่องเที่ยวออนไลน์ และนำไปเผยแพร่บนเว็บไซต์แก่บุคคลทั่วไปได้ อีกทั้งยังเป็นการเสริมความเข้มแข็งไปสู่การพัฒนาเป็นโครงข่ายทางการท่องเที่ยว ที่เรียกว่า Tourism Value Chain ได้ในอนาคต (ธัญญรัตน์ ไชยคราม, 2561 ศิวธิดา ภูมिवรรณีย์ เสรี วงษ์มณฑา และชัชญา เตชะชฌนา, 2562 วณิชญา กลางกุลเกษตริณ และนภณเรศ อาภาสุวรรณ, 2561)

3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีภาคเอกชนเป็นเจ้าของ มีการบริหารจากล่างขึ้นบน (Bottom-Up Approach) จึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงได้อย่างรวดเร็ว แต่ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับคนในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Doing) การตรวจสอบ (Checking) และการประเมินผล (Action) เพราะคนในชุมชนเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงควรได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเป็นธรรม สร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชน รักษาทุนทางวัฒนธรรม และสร้างการเติบโตคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการท่องเที่ยว 9 ระดับ ได้แก่ ร่วมคิดริเริ่ม (Initiation) ร่วมออกความคิดเห็น (Brainstorming) ร่วมตัดสินใจ

(Decision Making) ร่วมรับผิดชอบ (Responsible Sharing) ร่วมวางแผน (Planning) ร่วมดำเนินการ (Implementing) ร่วมแบ่งปันผลประโยชน์ (Profit Sharing) ร่วมตรวจสอบและประเมินผล (Assessment and Evaluating) และร่วมพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไข (Developing, Improving and Correcting) ด้วยการอบรมให้คนในท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดการการท่องเที่ยว พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว โดยการผสมประโยชน์ของคนในชุมชน ให้เกิดการพึ่งพาตนเอง และพึ่งพิงกันเอง (ประเมษฐ์ บุญนำศิริกิจ และสุดสันต์ สุทธิพิศาล, 2562 พันธุ์เทวีช ยังดี ศิริวรรณ กวงเพ็ง และสมมาตร ผลเกิด, 2558)

4. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า แหล่งท่องเที่ยวควรเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างผู้ประกอบการ คนในชุมชน และนักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีโดยเน้นการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ ให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกัน เช่น การฝึกพายเรือ การเรียนรู้เพาะพันธุ์ดอกบัวแดง การทำเมี่ยงกลีบบัว การทำชาดอกบัว การวาดภาพและลงสีทุ่งดอกบัวแดง และการทำอาหารไทยและขนมพื้นถิ่น เป็นต้น ทั้งนี้ไม่เป็นไปทิศทางเดียวกับคนในชุมชนห้วยม่วงที่มีการประกอบสร้างอัตลักษณ์ สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวได้ดี โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการส่งผ่านการเรียนรู้ ที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และตระหนักรู้ร่วมกัน (ชัยณรงค์ ศรีรักษ์, 2563) ดังนั้นการออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวต้องให้ความสำคัญต่อประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว โดยการจัดกิจกรรมที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าบ้านและนักท่องเที่ยวให้เกิดการเรียนรู้และประทับใจระหว่างการทำกิจกรรม โดยเข้าใจในธรรมชาติของท้องถิ่นและเคารพวัฒนธรรมของชุมชน เน้นความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าและนักท่องเที่ยว (พจนา สวนศรี, 2546) โดยสร้างการสร้างกิจกรรมเรียนรู้จากประสบการณ์ การปรับตัวและทัศนคติที่เน้นสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ไชยฤทธิ์ อนุชิตรวงศ์, 2561) ซึ่งตรงกับผลการวิจัยในปัจจุบันนี้

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพโสด มีอายุระหว่าง 31-45 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท และมีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

พฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ มีการเดินทางท่องเที่ยวร่วมกับคู่รัก มีค่าใช้จ่ายภายในแหล่งท่องเที่ยว 2,001-3,000 บาท มีช่องทางในการรับข่าวสารข้อมูลผ่านทางเฟซบุ๊ก มีการใช้ยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนบุคคล/รถตู้ส่วนบุคคล

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน ในด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการจัดการการท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลของแต่ละด้าน สามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

ด้านแหล่งท่องเที่ยวของตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน มีทัศนียภาพที่สมบูรณ์และสวยงาม มีการจัดโซนนิ่งได้เหมาะสมกับภูมิทัศน์ทางธรรมชาติและมีจุดถ่ายภาพที่สวยงาม ซึ่งการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีทางการท่องเที่ยวให้มีความสวยงามและสมบูรณ์ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ แต่ในขณะเดียวกันควรคำนึงถึงความพร้อมและผลกระทบของแหล่งท่องเที่ยว โดยกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ดังนั้นตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน ควรมีการจัดภูมิทัศน์โดยการนำความโดดเด่นของทรัพยากรธรรมชาติมาสร้างคุณค่าให้เกิดมูลค่าทางการท่องเที่ยว เพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวในการพักผ่อนหย่อนใจ และสามารถ

สัมพันธภาพชาติได้อย่างใกล้ชิด และกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2559) และอมรรัตน์ พิริญญาณี (2558)

ด้านการจัดการการท่องเที่ยวของตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน สามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงได้สะดวก สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง มีร้านอาหารที่สะอาดและปลอดภัย มีป้ายบอกทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและภายในแหล่งท่องเที่ยว และมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีองค์ประกอบการท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา, 2557) ควรเพิ่มการจัดทำฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว และแอปพลิเคชันในการเข้าถึงข้อมูลทางการท่องเที่ยว ต้องสามารถใช้ประโยชน์ได้ง่าย น่าเชื่อถือ และมีความเป็นส่วนตัว (อัครเดช ปิ่นสุข, 2558) และควรทำแอปพลิเคชันบริการรถสาธารณะในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากได้รับความนิยมในการใช้บริการมากที่สุดในขณะนี้ (ชนิตา แหลมคม และกุลกัญญา ณ ป้อมเพ็ชร, 2561)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่ กิจกรรมสามารถสะท้อนอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวได้ดี ซึ่งชุมชนบ้านสาขลา อำเภอบางแพ จังหวัดสมุทรสาคร ได้มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถสะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนได้ เช่น วิถีเกษตรในการทำนาเกลือบ่อกุ้ง การรมสีสารหลวงพ่อดำ กิจกรรมการทำกุ้งเหยียด การเที่ยวชมหมู่บ้าน และการเรียนรู้อาหารท้องถิ่น (ณัฐกานต์ รองทอง และวงศวิภา โสสุวรรณจินดา, 2563) และการเรียนรู้กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นสิ่งให้นักท่องเที่ยวได้ใช้กระบวนการทางความคิดและลงมือปฏิบัติ (Bonwell & Eison, 1991) ดังนั้นตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน ควรนำเอกลักษณ์ของทุ่งดอกบัวแดงและอัตลักษณ์ของวิถีชุมชน จัดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ออกแบบ และปฏิบัติร่วมกันระหว่างคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความประทับใจและความทรงจำในการทำกิจกรรมร่วมกัน

อย่างไรก็ตามตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม ควรปรับปรุงด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เนื่องจากคนในชุมชนและบริเวณใกล้เคียงเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาความรู้ เพื่อชี้ปัญหาให้ทุกคนเข้าใจ ชวนคิดเสนอทางออกร่วมกัน วางแผนและลงมือปฏิบัติร่วมกัน และการให้กลุ่มเป้าหมายได้รับประสบการณ์ และกระบวนการคิด สิวชญา ศุภอุดมฤกษ์ ตรีรัตน์ รักธิดา ศิริ และพัฒนพงศ์ จันทร์สว่าง (2558) ร่วมต่อยอดอดีต ปรับปัจจุบัน และสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) ดังนั้นตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน ควรเพิ่มให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการและคนในชุมชน เพื่อให้การท่องเที่ยวเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน โดยการจัดการการท่องเที่ยวแบบล่างขึ้นบน (Bottom-Up Approach)

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะการวิจัยในครั้งนี้

จากการศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่นมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน แหล่งท่องเที่ยวควรปรับปรุงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เนื่องจากคนในชุมชนและบริเวณใกล้เคียงเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางตรง ต้องทำให้ชุมชนเกิดประโยชน์หรือได้รับผลกระทบการท่องเที่ยวในเชิงบวก เพื่อให้การท่องเที่ยวเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน โดยการสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และรักษาภูมิสังคม ภูมิวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของสิ่งแวดล้อม โดยการสร้างภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม ด้วยการจัดอบรมและพัฒนาความรู้ในการดูแล

รักษาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน รวมถึงการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว โดยใช้เป็นฐานข้อมูลในการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลภายในแหล่งท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อนำไปสู่การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับบริบทของตลาดนักท่องเที่ยวต่าง ภูมิภาค ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะการกำหนดจำนวนคนให้เหมาะสมกับขนาดของพื้นที่ทางกายภาพที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดความยั่งยืนทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศวิทยา

6.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรสร้างภาคีเครือข่ายทางการท่องเที่ยว เพื่อให้การท่องเที่ยวเกิดการเชื่อมโยงกันอย่างสมบูรณ์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทางการท่องเที่ยว เพื่อให้ตลาดนักท่องเที่ยวต่าง ภูมิภาค เกิดความยั่งยืนในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม สามารถทำงานกับทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวทั้ง 9 ระดับ ได้แก่ ร่วมคิดริเริ่ม ร่วมออกความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมแบ่งปันผลประโยชน์ ร่วมตรวจสอบและประเมินผล และร่วมพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไข โดยการเพิ่มพูนด้านความรู้ ทักษะ และจิตใจควบคู่กันอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตลาดนักท่องเที่ยวต่าง ภูมิภาค เพื่อนำไปข้อมูลไปสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับพื้นที่และวิถีชุมชน โดยไม่เสียอัตลักษณ์ทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสามารถสร้างความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืนแก่ชุมชนท้องถิ่นและบริเวณใกล้เคียงได้

7. เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). *แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). *หลักสถิติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิตา แหลมคม และกุลกัญญา ณ ป้อมเพ็ชร. (2561). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการใช้บริการเรียกรถแท็กซี่ผ่านแอปพลิเคชัน Grab ของผู้โดยสารในเขตภาคกลาง. *วารสารการบริหารและการจัดการ*. 8(2). 151-174.
- ชัยณรงค์ ศรีรักรักษ์. (2563). การวิเคราะห์อัตลักษณ์ชุมชนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยกระบวนการมีส่วนร่วมชุมชนวัฒนธรรมไทย-ยวน ลาวครั้ง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. *วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ*. 7(1). 70-81.
- ชัยฤทธิ์ ทางรอด. (2561). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวน เลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอบางแพ จังหวัดนครปฐม. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*. 12(2). 115-130.
- ไชยฤทธิ์ อนุชิตวรวงศ์. (2561). *การศึกษาแนวทางการปรับปรุงการดำเนินนโยบายการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี*. *หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร*. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร: กรุงเทพฯ.
- ณัฐกานต์ รองทอง และวงศ์วิภา โสสุวรรณจินดา. (2563). แนวทางการพัฒนาศักยภาพรูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนบ้านสาขลา อำเภอยะนิงจังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*. 14(1). 109-129.

- ธัญญรัตน์ ไชยคราม (2561). การประยุกต์เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อสร้างแผนที่ออนไลน์ ผ่านเทคโนโลยี Google Maps GIS Online ในกลุ่มการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*. 28(4). 575-586.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา. (2557). *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- ปรเมษฐ์ บุญนำศิริกิจ และสุดสันต์ สุทธิพิศาล. (2562). *วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พจนา สวนศรี. (2546). *คู่มือการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน*. กรุงเทพฯ: โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ.
- พันธ์เทวีช ยังดี ศิริวรรณ กวงเพ็ง และสมมาตร ผลเกิด. (2558). การศึกษาผลกระทบการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจชุมชนรอบปราสาทหินเขาพนมรุ้งและปราสาทหินเมืองต่ำ จังหวัดบุรีรัมย์. *รมยสาร*. 13(3). 123-125.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580. สืบค้นเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2563. จาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
- รัศมี อ่อนปรีดา. (2558). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดราชบุรีและสมุทรสงคราม. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*. 6(1). 135-145.
- ลดาวัลย์. (2560). เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน: การเติบโตทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม. สืบค้น 21 พฤศจิกายน 2563. จาก <https://tma.or.th/2016/uploads/file/Prosperous-Ladawan-NESDB.pdf.pdf>
- วนิชญา ลางกุลเกษตริณ และนาถนเรศ อาคาสสุวรรณ. (2561). การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา. *การประชุมวิชาการระดับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา*. 1(1). 521-530.
- ศิวธิดา ภูมิวรรณิ เสรี วงษ์มณฑา และชัชมนะ เตชะคณา. (2562). แนวทางการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนครพนม. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*. 13(1). มกราคม-เมษายน. 184-201.
- ศิรินันท์ พงษ์นิรันดร โอชัยญา บัชรธรรม และชัชญา ยอดสุวรรณ. (2559). แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 9(1). 234-259.
- สวิชญา ศุภอุดมฤกษ์ ตรีรัตน์ รักธิดา ศิริ และพัฒนพงศ์ จันทร์สว่าง. (2558). *การศึกษาและพัฒนาทักษะชุมชนในการสร้างเส้นทางและโปรแกรมท่องเที่ยว ตามแนวคิด Green Tourism อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่* (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อมรรัตน์ ปริญาณิน. (2558). การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ. (ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์).

- อัครเดช ปิ่นสุข. (2558). การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ และส่วนประสมการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ (E-satisfaction) ในการจองตั๋วภาพยนตร์ออนไลน์ผ่านระบบแอปพลิเคชันของผู้ใช้บริการในจังหวัดกรุงเทพมหานคร. (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- Bonwell, C.C. and Eison, J.A. (1991). Active Learning Creating Excitement in the Classroom. ASHEERIC Education Report No.1. The George Washington University, Washington DC.
- Creswell, J. W. (2015). *A Concise Introduction to Mixed Methods Research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Yamané, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* 3rd edition. New York. Harper and Row Publications.